

Butlletí mensual, portaveu dels escolars catalans.

REDACCIÓ

Carrer Canuda, 4, principal.

ADMINISTRACIÓ

Escudellers blanchs, 8, principal.

RAMON LLULL

Catalunya ha engendrat en diferents èpoques filòsofs d'intel·ligència robustíssima, poetes d'inspiració tendra y delicada, literats de fantasia arrelada, teòlechs, físichs, pintors y músichs d'atlètica força. Mes en el segle XIII, segle de les grans manifestacions filòsòfiques y dogmàtiques, Catalunya té la doble gloria de poder comptar entre Sant Ramon de Penyafort y Bernat Desclot, a un gran pensador original, poeta, filòsof y teòlech.

Me refereixo al primer fundador de totes les Missions, el màrtir de Crist, el Venerable Beato Ramon Llull.

El modo d'escriure d'en Llull se descubreix en els símils y exemples que presenta en ses obres, tan filòsòfiques com literaries. Ell se val de la poesia y fins de la novela pera inculcar les màximes de la veritat y bontat, se val de lo mateix pera'ls principis de la sabiduria del home, perque la seva intel·ligencia no ignora que la poesia es el llenguatge preferit pera desvetllar el cor.

La nostra literatura conserva fins a la segona meytat del segle XIII un caràcter amorós, caballeresch, religiós y senzill; mes a partir de la segona meytat del esmentat segle, se troba en el cor de la literatura catalana una figura literaria que enclou una forsa filòsòfica-científica al mateix temps que mística, amorosa y popular.

Obrim el llibre de moral pràctica en forma de novela intitulat *Blanquerna* y en ell veurem humils exemples que molts d'ells semblen estranys, pero que en la realitat son dignes d'admiració. A lo grave y serio hi posa en Llull quelcom en forma delectable, proverbis o sentencies agradables pera aficionar a la voluntat, excitar la memoria y despertar la curiositat del enteniment.

Tan sols llegint aquest llibre un se pot fer càrrech del caudal de ciencia que tenia el màrtir de Bugia, prenent intimar una ley de perfecció als homes d'aquell temps.

Es un llibre que sempre deuria ésser llegit, especialment per la gent piadosa. Son notabilíssims el llibre del *Ave-Ma-*

ria, y sobre tot *Dialogacions y cántichs d'amor entre l'amich y l'amat*; el primer, tot ell es un idili, y segons Marius André, es de lo millor d'en Llull, y'l segon está compost de 365 estrofes, tantes com dies te l'any, colacades de tal manera que l'ànima devota pugui cada día recitarne una.

En el llibre *Del Amich y del Amats* s'hi veu quelcom de la hermosa obra de Tomás Kempis, *La imitació de Christ*, quelcom de Santa Teresa de Jesús y de Fenelon. L'infant don Joan Manel va seguir en son llibre *De los Estados* les petjades y aspiracions d'en Llull; y avuy está probat que'l que va escriurer *El Conde Lucanor* va meditar molt sobre'l *Blanquerna*.

El llibre *Félix de les Maravelles del Món*, es una obra literaria del gran Beato mallorquí, digna de que tothom la conegui. Fou escrita a París l'any 1286 y mercès a n'en Marián Aguiló, avuy ne tenim una edició, encare que incompleta, per haver sorprès la mort al tan honorable escriptor mallorquí.

En el *Félix* explica en Llull, d'una manera grandiosa y clara, en cada una de les deu parts en que divideix l'obra: en la 1.ª la qual es de Deu; en la 2.ª la qual es dels àngels; en la 3.ª del cel; en la 4.ª dels elements; en la 5.ª de les plantes; en la 6.ª dels metalls; en la 7.ª de les besties; en la 8.ª del hom; en la 9.ª del paradís, y en la 10.ª del infern.

La setena part es la més interessant pera nosaltres, puig en ella veyem que pertany al famós cicle que constitueixen les conegudes transformacions de «Le Renard» en l'Etat Mitjana y que comprenen aquella hermosa llegenda, segons uns de Reinardos Vulpes llatins, passa als poemes francesos, y al alemany, atravessant els sigles XII, XIII y XIV, y tornant a reaparèixer en el poema d'en Gœthe que'ns refereix les aventures de «Reinhard Fuchs». La majoria, seguint a M. Fauriel, convenen en que'l primitiu

poema llatí es del sigle XI, y no obstant recordem aquell vers d'Horaci «*Ne fallant animimi ne sub vulpe latentes*» y les parodies gregues, l'apòlech y'l caràcter oriental de totes aqueixes formes simbòliques y alegòriques; per lo tant, creyem que aqueixa forma y aqueixa tradició que's presenta al sigle XIII en els llibres d'en Llull, prové de les antigües literatures orientals. Els llibres novè y desè, encare que de poca extensió, son de gran importancia baix son aspecte literari. Aquest curiós llibre conté tots els elements artístichs, ja simbòlichs, ja alegòrichs de que'ns parlan els crítics moderns quan s'ocupan del art en els sigles XIII y XIV.

En Llull, en el tractat de les besties, no's presenta original, puig podem afirmar qu'es la forma més antiga y de la qu'en Llull coneixeria sens dupte la novela francesa, el cuento árabe y les nombroses alegories que la imaginació oriental havia inventat respecte d'aquest abonat motiu; que no hi ha dupte, ell ha begut en aqueixes fons.

Lo demés, com son les llegendes y cuentos morals dels ermitans y filòsops, son de la invenció d'en Llull.

Pera acabar, podem afirmar qu'en Llull es el pensador més original y atrevit d'aquell sigle; cap n'hi ha com ell que ab tanta facilitat se remonti en el camp de la ciencia literaria y escampi per tot arreu les veritats científiques.

MANEL RIBAS.

Llicenciat en Filosofia y Lletres.

Barcelona, 26 Abril, 1901.

FONAMENT INMILLORABLE DEL REGIONALISME

Les idees regionalistes, no s'ha pas de preguntar de quin poble son patrimoni, ni quina mena de gent les defensa. Se troban indefectiblement en tots els pobles, en estat *latent* o com si diguessim a ma-

nera de preciós dipòsit guardat en l'ànima del mateix poble; o en estat *patent*, en forma de protesta enèrgica y que res ni ningú pot ofegar, com esclat just de la noble indignació qu'han anat acumulant els egoïsmes y les petiteses dels homes.

Succeeix lo primer, quan inspirantse els governants en la justícia, donan a cada poble tot lo que l'hi pertany, quan no violentan res de lo que exclussivament l'hi han llegat son Deu, sos avis y ses costums. En el cas contrari, sempre que'l poble te noció de son ésser y's recorda del significat de les paraules *patria*, *dignitat* y *vergonya*, se presenta necessariament el regionalisme, l'amor a la terra, que's manifesta a propis y extrany, com aspiració universal del poble, que rebutja, de diferents maneres, segons les circumstancies, fins la més petita sombra d'endogalament.

Ja Ciceró va dir que'l consentiment universal dels homes en una cosa devia respectarse com a llei de la naturalesa. Nosaltres comensem per acceptar aqueixa sentència; mes no tenintne prou, procurarem trobar els fonaments dels fenòmens del regionalisme, aquell que'l fa més sòlit que tots els altres y de qui depèn la força d'aquestos.

Ens servirà com de guia un principi filosòfic, de certesa absoluta y de feconditat prodigiosa: per això se troba repetit en diferents llocs de les sapientíssimes obres de Sant Tomás d'Aquino.

Ars imitatur naturam. L'art imita la naturalesa. Les paraules *art* y *naturala* tenen en aquest cas un sentit amplíssim; de modo que s'entén per *naturala* Deu y ses obres, de les que se'n resta l'home en ses operacions que venen significades per la paraula *art*.

Explicats aixís els termes, resulta fàcil la demostració del principi. Perque es evident que les causes, de cualsevol mena que sían, no poden produir jamay

cap efecte que necessiti pera sa producció una virtut o potencia superior a la de la causa, y això fa que's digui que'ls efectes han d'ésser proporcionats a llurs causes; y d'aquesta afirmació se'n desprèn, com a corolari, que en la mateixa proporció en que's trobin les causes, deurán trobarse també sos respectius efectes. Mes com que la causa de les coses de la naturalesa es Deu, y la de les coses del art es l'enteniment del home, y com que l'enteniment humà no es més que un reflexo, semblança o participació del enteniment diví, resulta que la proporció en que's troban aqueixes dues causes es la que s'estableix entre'l Creador y lo creat, es a dir, es de dependencia y sumissió de lo creat al Creador. Per això l'home si vol obrar be, deu obrar de manera tal qu'imiti en lo possible a Deu y a ses obres.

Aquest encadenament d'afirmacions y deduccions, com que resulta un xich abstracte, l'aclarirem fingint el següent exemple. Suposem un mestre, que ademés d'ésser un bon mestre, sia tan savi que en la ciencia a que s'ha dedicat ja no es possible ferhi cap innovació, ni dir una sola paraula que s'aparti del mestre, qui ha arribat a dominar be y per complert totes y cada una de les moltes parts d'aquella ciencia. Es cosa clara que'ls deixebles d'aquest mestre, en lo relatiu a la ciencia que d'ell hagin après, haurán de tenir per invariable norma les ensenyances del mestre, perque aixís puguin alcançar una perfecció, si no igual, al menys semblanta a la del mestre.

Mes, com ja hem dit, y com diu el Real Profeta, l'enteniment humà es una irradiació d'aquella potentia llum que resplandeix en el mateix rostre de Deu; y aixó fa que's trobi en relació ab l'enteniment diví, ab un grau de dependencia encare més pronunciat que'l del deixeble ab el mestre que'ns ha servit d'exemple. Resulta, donchs, ben clar, que les obres del enteniment del home han de

imitar sempre, si volen esser racionals, les del enteniment de Deu.

Are ja podem afirmar que si les idees regionalistes tendeixen a imitar en la constitució dels Estats, a Deu y a ses obres, tenen el més sòlit y racional dels fonaments.

Pochs esforços necessitarem pera convertir aquesta condicional en afirmativa: ens bastará un lleuger anàlisis.

En primer lloch en Deu, el ser únich que compta entre sos atributs la simplicitat absoluta, en el que no pot fershi distinció de cap materia y forma, en qui no pot concebirse ni sombra de potencialitat, qu'es exactament igual que sa naturalesa y essencia, que no té més que substancia y exclou tot accident, qu'es, en una paraula, *simpliciter unus*; donchs fins en Deu troba varietat la Teologia, que'ns diu qu'en Ell hi ha relacions reals diferents de la seva essencia ab la *distinctio rationis* y diferents *realment* entre sí, que'ns ensenya a distingirhi trinitat de persones, diferents les unes de les altres, no solsament per origen, lo cual fora una distinció poch marcada, ja que no's refereix a res intrínsech, sinó *realment* diferents si's te en compte la relació real oposada qu'entre elles hi ha, y que'ns fa veure com en la unió hipostática del Verb de Deu hi ressalta indubtablement una doble naturalesa, dintre una unitat de persona.

Si de Deu passem als àngels, ja trobarem per suposat major varietat: puig si be no trobem tampoch la composició de materia y forma, en cambi ja trobem diversitat d'especies, les seves accions son diferents de son ser, la seva potencia intel·lectiva es diferent de la seva essencia, son enteniment lo mateix pot estar en acte qu'en potencia.

Y si anem descendint per la llarga escala de sers creats, en lloch de trobar la sola y destructora unitat que representa'l

centralisme, trobarem una varietat armònica y una subordinació graduada, que dintre sempre de la unitat, fan que ressalti aquell inexplicable *splendor ordinis* en que fa consistir Sant Agustí la bellesa.

Y aixís ha d'ésser, porque, com demostra la Ontologia, aixís com a tots *ens* li convenen les propietats transcendents, mitjansant les que, es *unum, bonum, verum y pulchrum*, aixís també l'obrar es consecuenca de existir, y desde'l moment que aquell *ens* obra ja's troba dintre una gran varietat. Perque tot agent obra per algún fi; y aquest fi pot estar subordinat a un segon; y aquest a un tercer y aixís successivament fins arribar al últim qu'es Deu.

Això fa que tots els sers corpòreos tendixin inconscienment a sos fins particulars; que aquestos fassin cumplir altres fins, representats, per exemple, per la satisfacció de les afinitats químiques o per les lleys de la gravitació universal, y anant seguint aixís, per una serie llarguissima de fins, arribaríam a trobar subordinats tots a un altre fi més enlayrat qu'es l'ordre universal, ordre que'ns porta per necessitat al coneixement de Deu, que es el fi últim de la creació, mitjansant la que son participants les criatures de la seva Bondat y de la seva Gloria.

Mes havem deixat enrera en nostre anàlisis al home, que no pot pas venir a constituir una nota diferent, porque no sens motiu s'ha dit qu'ell sol ve a ésser la síntesis de tota la creació. En ell, donchs, hi trobem substancialment units, dos elements tan diferents l'un de l'altre com la materia y l'esperit; aquesta unió ve a ferse al mateix temps personal y essencial, y aquestos elements influeixen poderosament l'un en l'altre; l'ànima, a pesar d'ésser única, no obstant *virtualiter*, es, ademés d'intel·lectiva, sensitiva y vegetativa; les facultats d'aquesta ànima, a pesar del fort encadenament y estreta relació que les lliga, son real y entitatívament diferents de la seva essencia y

específicament diferents entre sí; l'enteniment se diversifica en multiplicitat de funcions, per això se li diu memòria, intel·ligència, rahó, ment, rahó superior o inferior, especulatiu y pràctic; en la part material la varietat es ja tan gran que necessita grossos volums d'Historia Natural pera ésser exposada. No sembla sino que'l sistema nirviós, la circulació de la sanch, els aparells digestiu, respiratori y demés centres y membres qu'en nosaltres radican vingan a constituir una hermosíssima *federació*, en la qual cada entitat que la forma te tot lo que propia y exclusivament l'hi pertany, fins l'apoy o cooperació de totes les altres, logrant aixís totes ab la justa mida de la dependencia y de la independencia un resultat esplèndit, una armonia perfecta.

—
¿Ahont trabarem, donchs, aquesta invenció nova y ridícula que'n diuen centralisme o unitarisme y que ab el nom d'igualtat y d'unitat estableix la més irritant y brutal desigualtat, ja que vol fer d'un mateix color lo blanch y lo negre y governar igualment un poble actiu y de tradicions, hermosament conservades, de llivertat benefactora, qu'un altre d'endropit y de sempre molt menos lliure?

Desgraciats de nosaltres que de tal invenció volguéssim trobarne'ls fonaments; ni ab un llum elèctric al enteniment de cent milions de bujies els podríem veure enlloch.

¿Y per què? Perque Deu no's contradiu, perque les lleys de la naturalesa son constants, y lo que la naturalesa ens ensenya ja ho hem vist.

Per això'ls regionalistas tenim la seguritat de que anem be, de que nostres desitjos son bons y tenen el fonament més sòlit que pot envejarse, ja que imitan a Deu y a ses obres.

MARIÀN BORDAS Y FLAQUER.

Alumne de la Facultat de Dret.

15 Abril de 1901.

DESCOBRIMENT IMPORTANT

TRES METALLS NOUS.

Segons havem llegit en una Revista estrangera, fa alguns anys que'l descobriment dels raigs Röntgen causà una profunda admiració en el món científich. Ells ens han revelat un ordre de fenòmens extraordinaris que semblan tenir son origen en la màgica. No obstant, la teoria científica que explica la emissió d'aquestos maravellosos raigs está perfectament establerta. Sabem com naixen, com se propagan, y quins efectes produeixen. Una causa exterior, la electricitat, es sempre necessaria pera la seva formació.

Mes heus aquí el nou cas: un grupo de sabis francesos acapdillats per M. P. Curie, acaba de descobrir y estudiar uns nous metalls anomenats: *polonium*, *radium* y *actinium* que están dotats de propietats molt extranyes.

Aquestos nous cossos posseeixen una energia que'ls es propia y que no reben de cap agent exterior, una mena de vida a la que s'ha donat el nom de *radi-activitat*.

Ja, en 1896, M. Henri Becquerel, estudiant els cossos fosforescents, havia descobert la propietat que posseeixen les sals d'*uranium*, d'emidir radiacions anàlogues a les dels raigs X y que s'han anomenat raigs Becquerel. A pesar d'aquest flux indefinit d'energia que irradien a son entorn, l'*uranium* o'ls seus compostos, els tres metalls de que parlem, l'emiteixen ab una força incomparablement més gran. Experiments ultimament verificats han demostrat que l'*uranium* deu sa activitat a petites cantitats d'*actinium* contingudes en sa massa.

Aquestes noves radiacions produeixen efectes molt curiosos: son espontaniament lluminoses: desenrollan electricitat; impresionan les plaques fotogràfiques y atravessan els cossos opachs; exerceixen sobre'ls sers animats una acció fisiològi-

ca molt marcada; en fi, comuniquen, per inducció, ses propietats a les substàncies ab les que estan en contacte.

En un laboratori, la pols dels metalls *radi-actius* escampada en quantitat infinitesimal fa tornar tots els objectes *radi-actius*: l'aire mateix se torna conductor y no es possible fer cap amidació elèctrica de presició perquè els aparells perden la seva sensibilitat.

Si un se passejés dintre d'un magatzem de plaques fotogràfiques, portant a la butxaca, per exemple, un tubo que contingues clorur de *radium*, totes les plaques sensibles tancades en caps hermeticament closes se velarien immediatament.

La lluminositat de nous metalls no té res de comú ab la fosforescència, fenomen ben conegut, y en virtut del que un cos desprèn llum en la obscuritat, llum que ha absorbit avans. La lluminositat dels metalls de que'ns ocupem, se manifesta d'una manera anàloga, si bé que ab una intensitat molt més gran y ab una fixesa perfecta que dona als tubos plens d'una substància *radi-activa* l'esclat d'un tubo de Geisler.

Les primeres mostres d'aquests estranys metalls han sigut extretes al estat de clorurs, dels residuos dels minerals d'*uranium*, provinents de les mines imperials de Joachimsthal (Bohemia).

Pera donar una idea de la dificultat d'aquesta extracció, n'hi haurà prou ab dir que s'ha obtingut aproximadament un decígram de clorur de *radium* d'una tonelada de residuos! No té res, donchs, d'extrany que un petit tubo de vidre ple d'aquesta substància, de 10 centímetres de llargada, hagi costat la *friolera* de 15.000 francs!

Les delicades manipulacions que requereix la preparació dels metalls *radi-actius* han sigut fetes a París, en el laboratori de Javel. L'administrador d'aquest laboratori, M. Paul Besson, va donar el dia 19 d'Abril, devant de la

Societat d'Enginyers Civils, una conferència acompanyada d'experiències del més alt interès, sobre aquest meravellós descobriment.

*
* *

«Ens trovem, evidentment, diu la Revista a que'ns referim, devant de fenòmens extraordinaris y fins al present inexplicables. Tenim tres metalls dels que les més petites quantitats constitueixen un forn d'energia sempre en activitat, sense que res vingui exteriorment a alimentar-la. Aquesta activitat se manifesta per medi d'una irradiació que no modifica en res la constitució del cos d'ahont emana y que no li fa perdre un àtom de son pes.

Hi ha algun misteri desconegut, alguna cosa terrible que contradiu els grans principis de la ciència contemporània, y sobre tot la de Lavoisier, proclamant que *res se crea ni's pert en la Naturalesa*.»

Respecte aquest punt crech que l'articulista estranger no està en lo just al fer aquesta afirmació. El fet de que d'una petita quantitat de matèria se'n desprenduin quantitats colossals d'energia, no contradiu en res el principi del gran Lavoisier. Solsament suposa un estat potencial de la energia desconegut fins avuy; una mena d'acumulació extraordinària. Si podent assegurar en absolut que no existeix cap influència externa, fos possible demostrar que dits cossos conservan inalterable, irradiantne constantment, la quantitat d'energia que posseïen al comensar la observació, en aquest cas podria ferse tal afirmació, haventse d'admetre en ells una potencia creadora; quedant allavors per terra el principi de Lavoisier de la conservació de la matèria y de la energia. Pero a n'aquestes riguroses demostracions, no crech pas que s'hi arribi; entre altres rahons, perquè la creació o anulació de matèria o energia, suposaria infaliblement un desequilibri en la Naturalesa, desequilibri que fins ara ningú ha vist.

«Això pot ésser la primera manifestació d'un nou estat, encare desconegut, de la matèria. Y mercès als importants descobriments que acabem d'indicar, se podrà demostrar que aquesta matèria a la que's creu inerte es vivent en cert modo, y qu'envia al espai emanacions de tota mena, que combinantse modifiquen els medis y actúan sobre'ls sers vivents. Alguns fenòmens anomenats físichs, que semblen del domini del somni, potser se convertirán prompte en simples realitats.»

Indubtablement qu'es d'una gran transcendència pera la ciència el descobriment d'aquests nous metalls. De complir-se determinades condicions, y entre elles principalment la obtenció fàcil y econòmica de regulars quantitats d'aquestes matèries, se promourá una gran revolució en la indústria y fàcilment podrà donar-se solució al problema, que tan preocupa, de la navegació aèrea, ja que podrán reunir-se en volums y pesos relativament petits, quantitats colossals d'energia, que, segons se diu, es la única incògnita que falta trobar pera la solució de tan transcendental problema.

JOAN BANÚS Y MOREU.

Alumne de la Escola d'Enginyers Industrials.

Barcelona, Abril de 1901

BREU JUDICI CRÍTICH DE LES MODERNES GUARDADURÍES SEGONS EL CÓDICH CIVIL

Formant l'Estat una entitat jurídica ab vida, elements, medis y fins propis, entre quins fins descolla en primer terme'l compliment del Dret y la regularització de les relacions jurídiques qu'entre persones físiques y morals poden originarse, no pot menys de preocuparse, com en tots els temps de la història ha fet, de la guarda de la persona y bens dels que a causa de sa insuficiència no poden arri-

bar a la consecució o realització de llurs fins propis.

Avans d'entrar en el desenrotll del tema proposat farem una lleugeríssima excursió per les més importants legislacions històriques que en nostre territori s'han succeït, exposant els principis de les que judiquem més importants pera posarnos en antecedents de la qüestió que'ns proposem analitzar.

Prescindint de les legislacions anteriors a la romana, ja que totes quedaren ofuscades ab la brillant aparició de la que es dita per universal sobrenom la *rahó escrita*, fixemnos en el modo com desenrotlla aqueix poble, que tan magistralment regularisá la majoria de ses institucions jurídiques, el sistema de guarda de incapassos y menors. Apuntant solament els fonaments de les lleys romanes, ja que un detallat estudi de les meteixes ens apartaria del objecte que'ns proposem, y veyent els comentaris que dels textos legals romans s'han fet per autors posteriors, podrem colocar com a resum de les institucions que tenia aquest poble per la guarda o tutela de menors les dues conegudes frases de *tutor personæ datur*, *curator rei vel causæ datur*, ab lo qual ve a significarse que'l tutor se donava principalment pera completar la personalitat com succeeix ab un menor y un boig, mentres que'l curador se donava més principalment pera l'administració dels bens y representació de la persona en judici, que es lo que falta a un pròdich, per exemple. Apesar dels canvis y transformacions que sufri la legislació del poble romá, sempre veyem permanents y ab caràcter d'estabilitat aquests dos càrrechs de tutor y curador, lo que pot explicarse satisfactoriament atés per una part l'amor d'aqueixa rassa a la tradició de ses lleys y per altra el diferent objecte que cada un d'ells realitzava.

Si examinem la legislació de Castella en temps dels goths veurem que reves-teix un caràcter més senzill encare la ins-

titució encarregada de la custòdia de menors y incapacitats, ja que tots els càrrechs, institucions y entitats que en el procés històric dels temps s'havien encarregat del desempeny de tals funcions quedan resumides en una sola persona coneguda pel significatiu nom de guardador. Aquestos son els principals contingents en el *Fuero Juzgo* y'l *Fuero Real*. Más tart, ab la aparició del famós *Códich de les Partides* del Rey Sabi, torna a ressucitar l'antich sistema adoptat per les lleys romanes en totes ses incidencies y detalls. La ley d'Enjudiciament Civil de 1855 introduí algunes modificacions en materia de guardaduríes que per sa escassa importancia podem passar per alt.

Antigament trobem en nostra patria l'Usatge *Tutores* que forma'l contingent del títol IV del llibre V, en el que's regula la materia que'ns ocupa referent a la guarda de menors. Conté diferentes disposicions relatives als tutors dels que tenen vassalls y dels de poble, establint algunes diferencies entre ells, cosa que no es d'extranyar donat l'esperit de la època. Dona a conèixer la institució de curador y diu en un apart, que no'l tindran may els nobles sino accidentalment en cas de prodigalitat, demencia, etcètera. Si'ns fixem ab el caràcter d'aquestes institucions veurem la gran semblança de les mateixes ab les de la legislació romana qu'havem apuntat anteriorment. En les Constitucions de Catalunya se tracta també aquesta materia en el títol *Tutores y Curadors y de lur administratió*, en la que's disposa siga tutor el nomenat pel pare en testament, codicili o qualsevolga altre acte de última voluntat, no necessitant aquest confirmació ni decret del jutje ni altra solemnitat més que'l jurament pera apoderarse dels bens del menor, fer l'inventari y practicar lo demés que procedeixi. En lo relatiu a curador disposa, seguint el dret romà, que'ls menors sols el necessitan en al-

guns cassos especials y que sempre'l designaran ells mateixos.

Constituïen el dret vigent en nostra Catalunya, avans de la moderna imposició de la legislació castellana: les Constitucions de Catalunya, en les que están continguts els Ussatges y deprés el dret romà modificat per les lleys d'Enjudiciament y Matrimoni civil.

Sentats ab les anteriors consideracions, els precedents històrics més importants pera la qüestió que pretenem breument analisar, entrarem en la mateixa començant per la enumeració dels càrrechs que segons el vigent Códich Civil son necessaris pera'l desempeny de la guarda o tutela de menors y incapacitats que son: *tutor, pro-tutor y concell de familia*.

Considerant aisladament el caràcter de cada un d'aquestos càrrechs o institucions, podem començar dient: que'l primer o sia'l tutor se presenta desnaturalisat, no sols respecte a la tutela romana, sino també a totes les que habien regit en nostre país; que les institucions de pro-tutor y concell de familia son noves en nostres lleys, essent el càrrech de pro-tutor essencialment fiscalisador y'l concell de familia una entitat extranya ab un sens fi d'atribucions entre las que descol·len les que avans eran propies dels Jutjes de primera instancia y es el centre en el que verament resideixen les més amples facultats pera la guarda de la persona y bens del menor o incapàs.

Hem apuntat anteriorment la idea de que'l càrrech de tutor ha sofert grans variacions si's compara ab l'antiga tutela romana; en efecte, l modern tutor ha vingut a resumir les dues personalitats del tutor y curador romans, ja que segons el dret vigent se dona tutor no solament pera completar la persona del que está subjecte a guarda (un menor), com succeïa en la ley romana, sino també pera l'administració dels interessos y representació en judici del incapàs (un pròdich.) Ha sofert ademés aquest càrrech

grans limitacions ab la introducció de les institucions que a continuació estudiarem, el pro-tutor y'l concell de familia, podent afirmar-se que'l càrrech de tutor tal y com està vigent en nostres dies no es més que un sencill executor dels acorts del concell de familia, desapareixent en consecuencia cuasi per complert sa personalitat en assumptos de capital importancia referents a la persona o bens del subjecte a guardaduría.

El segon element que segons el Còdich ha de desempenyar la guarda es el pro-tutor, càrrech completament desconegut en nostra terra y que ha sigut sens dupte copiat de la legislació de la república vehina. A primera vista sembla que l'objecte de tal institució en nostre dret deuría ésser completar la personalitat del tutor, substituintlo en cas de malaltia, de coalisió de drets, etc., segons se dedueix del estudi del Còdich francès; al passar tal institució a nostres lleys escrites s'ha volgut imitar el Còdich vehí, si be s'ha desnaturalisat tal càrrech fentlo odiós, fiscalisador, desagradable y en molts cassos origen de desavinences, ja que l'objecte que se li senyala es: vigilar l'activitat del tutor, fiscalisar sos actes, proposar la remoció de son càrrech cas de que ho cregui oportú pera'ls interessos del menor, ab lo qual, apart de la complicació que s'estableix en el règim de guardadurías, se poden originar grans disgustos y perjudicis al menor y a sos interessos en lloch d'ésser una institució ventatjosa pels mateixos, si'ls encarregats de desempenyarla, no procedeixen ab tino y delicadesa. Si aquesta institució s'hagués mantingut dintre de sos propis límits tal com existeix en les legislacions francesa, italiana y portuguesa, fent d'aquest càrrech un complement de la persona del tutor y desempenyant les funcions al mateix pertanyents, sols en cas de que'ls interessos del menor y tutor sien incompatibles, podria ser discutida la bondat d'aquest nou càrrech, però

desnaturalisada com ha passat al nostre dret, no podem menós de refusarla, puig segons se desprèn de les anteriors indicacions resulta un càrrech odiós, fiscalisador, innecessari y complica'l mecanisme dels sistemes de guardaduría.

Com si l'anterior càrrech no hagués sigut suficient, ordena'l Còdich que'l concell de familia ha de desempenyar també la guarda de menors y incapassos. ¿Què será'l concell de familia? Hem de repetir aquí lo que portem dit de la institució anterior, aixó es: que ni procediments històrichs ni vestigis de la mateixa trobarem en la legislació de nostra terra per molt que regirem còdichs y fullejem lleys. Es, donchs, desconeguda y nova entre nosaltres y ha sigut trasportada al nostre dret del Còdich francès, ahont se troban els primers vestigis de tant moderna institució.

Estudiant en teoria el nostre concell de familia y comparantlo ab el del Còdich de la República francesa, trobarem tals diferencies entre l'original y la copia que be podrien considerarse com dues institucions diferents. En efecte, es el concell de familia de la vehina nació un cos presidit pel magistrat; no restringeix les facultats del tutor, ja que sols se reuneix en circumstancies extraordinaries y admet a formar part del mateix a les dones, consecuencia lògica després de concedirli la patria potestat. Donchs si considerem el mateix concell de familia del modo que s'ha constituït entre nosaltres, veurem presidirlo per un dels concellers, qui será elegit pels vocals del concell; trobarem aixís mateix que per insignificants detalls referents a la persona y bens del subjecte a guarda, se veu obligat el tutor a reunir-lo demanant sa autorisació, veyent limitada sa activitat y cuasi anulada sa personalitat, quedant reduït, salvant comptades excepcions, a un sencill executor dels acorts presos pel concell; y si be les dues diferencies que tenim dites son importantíssimes, no te

calificatiu l'illògich procedir de nostra legislació, referent a la exclusió de les dones del mateix, realment, concedint a la dona patria potestat, donantli amples facultats tractantse de la guarda de la persona y bens de sos fills, concedintli la tutoria exemplar en cas d'incapacitat del marit, y en una paraula, reconeixentli els mateixos drets que al home, no s'explica com en aquesta qüestió se l'hi nega tota intervenció directa, no permetentli desempenyar ni'l senzill càrrech de vocal del concell. Si'l Còdich considera que la dona no es capassa de desempenyar el càrrech de conceller ¿còm s'ha atrevit a donarli tan ilimitades facultats en matèries de molta més importància y transcendència? Admés el principi, molt discutible per cert, de la patria potestat a favor de la dona, se deurien escometre valerosament les conseqüències que del mateix necessàriament se dedueixen. Ni tan sols en rudiments de bona llògica's pot admetre donchs tal limitació, a pesar de lo que debem acatarla, ja que's tracta d'una disposició clara y terminant de nostres lleys escrites.

Un'altra anomalia inexplicable ens ofereix el concell de familia que'ns dona motiu pera aplicar altra volta'l dictat d'illògica a dita institució, ja que l'hi ha conferit en alguns cassos la ley més ilimitades facultats que a la patria potestat, a pesar de constituir solsament un poder subsidiari de la mateixa.

Pera comprobar nostra afirmació, concretarem les observacions a dos punts principals, de quin examen n'haurem de deduir la falta de propietat jurídica y l'inexplicable procedir de nostres lleys al concedir tan ilimitat y extens círcol d'acció a la activitat del concell de familia.

Se sab que pera enagenar o de qualsevol manera gravar els bens patrimonials d'un menor subjecte a patria potestat se necessita autorisació judicial, sens la que no tindrà cap efecte la venta o carga que sobre dits bens pogués imposarse. Si'l

menor es orfe y subjecte en consecuença a la guarda del corresponent concell, podrà procedirse a la enagenació dels bens del menor desde'l moment que'l concell en forma deguda concedeixi l'autorisació al tutor sense necessitat d'autorisació judicial ni altre requisit indispensable, essent suficient l'acort del concell de familia. ¿Quínes consideracions abonan el procedir de nostra legislació? No pot certament compendre el motiu de semblant irregularitat, que resulta verament inexplicable, no sols en principis de bona llògica, sinó també contrari a la mateixa naturalesa, ja que imposa restriccions per una part a la patria potestat, el poder més l·legítim, natural y reconegut per la majoria dels pobles com a fonament de les families, y per altre concedeix ampla llibertat a una institució nova, sense precedents, ni resultats coneguts en la pràctica.

No sols baix aquest punt de vista pot considerarse l'excès de poder que s'ha donat al concell de familia, sinó que encare's presenta un cas més complicat quan de la emancipació per causa de matrimoni's tracta.

Es principi en nostre dret que son tres les causes justes d'emancipació de la patria potestat: la major edat, el matrimoni y la emancipació voluntaria del pare; respecte a la primera res debem observar ja que al arribar un menor a la major edat s'emancipa naturalment del poder del tutor, pro-tutor y concell de familia, ¿succeirà lo mateix quan un menor subjecte a tutela's casi dintre sa menor edat? Res trobem legislat sobre'l particular, per lo que pot afirmar-se, y la jurisprudència ha confirmat repetides vegades, que'l matrimoni no lliura o sustreu de la guarda d'uría al menor subjecte a ella, la que continuarà exercint lliurement ses funcions fins que arribi la major edat, originant aquesta qüestió serios conflictes que en el terreno pràctich se presenten algunes vegades de molt difícil resolució.

Pera acabar de citar alguns dels defectes més culminants de la institució que venim examinant, ja que al volerlos indicar tots traspassaria'ls límits de lo que permet un senzill article de revista, fixemnos ab la dificultat que te'l concell de familia de reunir-se ab la pressa que en molts casos se fa indispensable. El Còdich cregué resoldre aquesta dificultat dient que si la distancia del punt de residència del menor al d'algun dels proposats concellers fos de trenta kilòmetres, constituiria la tal distancia justa causa d'excusa, ab lo qual no va fer més que vorejar l'inconvenient, ja que excusa no indica ni molt menos incapacitat pera exercir el càrrech, ja que de no alegarse en temps corresponent no eximeixen del desempenyo d'aquestos càrrechs per essència obligatoris. A causa, donchs, d'aquesta dificultat de reunió, y convenint moltes vegades sos acorts ab verdadera rapidesa y perentorietat, dona lloch als abusos que en la práctica veyem desgraciadament multiplicarse massa sovint, de redacció d'actes per elements extranyos al concell y que després van passant de má en má pera recullir les firmes dels concellers, ab lo qual resulta que les persones que deurien directament intervenir en la guarda dels menors no están ni enterades dels assumptos que en ses deliberacions deurien acordar, y per lo mateix poden perjudicarse els menors, ja en sa persona, ja en sos bens, ab complerta ignorancia dels que deurien cuidadosament vetllar per son benestar.

Es suficient lo dit pera comprendre que te aquesta institució, considerada en el terreno teòrich, molts y grans inconvenients, ja que ab justicia y després dels antecedents exposats podem calificarla d'*exòtica* per no tenir precedents de cap mena en nostre dret; d'*illògica* per no admetre a la dona a formar part del mateix y per tenir més amples facultats que la patria potestat a pesar de no ésser més, segons portem repetit, que un po-

der subsidiari de la dita potestat; d'*innecessaria* ja que fins a nostres dies no ha sigut implantada, sobre tot en les regions mal anomenades forals y certament no es are quan funcionan ab més regularitat les guardaduríes; de *nula* en alguns cassos, com tenim anteriorment demostrat; de *complicació inútil* en el ja de sí complicat sistema de guardes, venint a constituir la roda més feixuga y pesada en son funcionament, y per fi, aplicant el conegut axioma administratiu que exigeix la unitat en el ser que obra pera poderse demanar la responsabilitat consegüent, tindrem que cuidant de la guarda de menors, el tutor, pro-tutor y concell de familia, la responsabilitat s'anirà repartint entre aquestes institucions y resultarà que «responsabilitat dividida, responsabilitat anulada», essent molt difícil al menor reparar els danys que poden serlhi ocasionats durant sa guarda.

No es, donchs, d'extranyar que donades les desventajoses circumstancies que, segons acabem d'exposar, reuneix l'actual règim de guardaduríes, jurisconsults y lletrats de nostra terra hagin rebutjat a una la inicua imposició en nostre dret propi de tant complicat y exòtich mecanisme de guardaduríes y que fins al extrem de la temeritat conservessim els tradicionals tutor y curador de les lleys de nostra patria tant injustament mutilades. La lluyta era, donchs, decisiva y debía fallar necessàriament la part que defensava la rahó y la justicia, quedant implantat en consecuencia, per repetides si be no menys injustes, arbitraries y inconsequents sentencies de jutjes forasters, confirmades més tart pel Tribunal Suprem en nostra patria, el sistema del Còdich ab son luxe d'institucions y sa complicació de càrrechs, això es: el tutor, pro-tutor y concell de familia, com a entitats que deurien necessàriament intervenir en la guarda de la persona y bens de menors y incapassos en les regions que com nostra aymada Catalunya

fins a temps ben poch llunyans regulavan aquesta materia ab una senzillesa digna d'admiració y una tradicional inmutabilitat en ses institucions.

Havem calificat d'injustes, arbitraries y inconsequents les disposicions qu'han implantat la guardaduría del Còdich en nostra patria, y perque no's diga que fem afirmacions gratuïtes, será suficient que'ns fixem ab el contingut del article 12 del mateix Còdich: «Quedan vigents en tota sa integritat les institucions de les regions que tingan lley especial, sens que sufreixi cap alteració son règim jurídic per la publicació del Còdich, el que solsament tindrà caràcter de supletori en defecte del que tingan per ses lleys...»

¿Ahont es el respecte a la lley escrita? Esperem millors temps en que s'imposi la llògica, venci la justícia a la arbitrarietat y la tradició al inmoderat afany d'artificial uniformisme.

JOSEPH M.ª VILA CLARA Y BLADÓ.

Alumne de la Facultat de Dret.

ESTUDIS DE LITERATURA MODERNA

J. KARL HUYSMANS.

¡Huysmans, el sincer! Mirèu com l'ha pintat un dels seus crítics: «Alt, prim, ab els cabells blanchs tallats a punta d'estisora, ab la barba ja florida, ab el rostre rogench y ple de salut; lo únich en la seva fisonomia que sembla tenir vida y bellugarse son els llavis, aqueixos llavis fins, carnosos, irònichs, desconcertadors.» La saleta d'estudi es petita, alta de sostre y amoblada ab senzillesa. Pujan més els llibres que'ls mobles. ¡Els llibres! En aquestos hi está concentrada tota la seva vanitat, donchs els prestatjes están plens de vells llibres litúrgichs, hermoses llegendes del sigle XIII, encuadernades en pergami, y entre'ls autors místichs, y en

lloch preferent, Santa Teresa. Huysmans que parla sense acelarament, impassible, deixa de banda la fredor del seu temperament, quan pensa en *Les Morades*, aqueix llibre inspirat per un amor etern. Entre'ls volums de Huysmans s'hi troban en abundacia les preciositats bibliogràfiques, y tot contemplantles el geni brusch, violent, se desfà en impropis contra'ls estúpits ricatxos que per una sencilla curiositat les pagan a preus exagerats y crida contra l'ayre de burgesia que'ns ofega.

A Huysmans no deu considerarse'l comprès dins de cap escola determinada, confirmantse ab això lo que avuy pot observarse molt sovint, y es, que les escoles van perdent partidaris. Ell ha sigut naturalista en *Sac au dos*, en *La Bas satànich*, en *A rebours* decadent, místich en *La Catedral* y *L'Oblat*. Y encare podria citarse pera confirmar la divergencia en les sevas obres *A van l'eau*, la deliciosíssima manifestación de burgesisme, ab el que, no obstant, com ab el naturalisme, deixa de tenir verdadera afinitat el caràcter atrevidament genial, exagerat y vigorós de Huysmans.

Els seus llibres representan grans fadigues, ja que son epissodis psicològichs que l'artista sempre tracta a consciencia, y al descobrirhi els elements d'interés extern, els sacrifica a la veritat intrínseca, al encadenament llògich dels uns ab els altres. Aixís es, que quan escriu un llibre concedeix una importancia primordial als documents humans, els comproba, els critica pacienment y no perdona esforç de cap mena. May se l'ensenya a donar forma al pensament sense que la obra visqui ja dins del seu esperit.

Han quedat senyalades les principals tendENCIES de Huysmans. No duptèu, ab això, de la bona fe del novelista, perque ell may ha enganyat a ningú. Sempre que al devant seu se li ha obert un camí, s'hi ha endinsat ab confiança y ha lluytat com pochs pera presentar als seus

germans al cap demunt una estada de llivertat y d'hermosura. Seguía un altre camí, robust d'intelligencia, sá d'intenció, atrevit. Y's mirava ab desdeny les preocupacions y'ls convencionalismes.

Avuy Huysmans es un catòlich convertit. Ha visitat molts santuaris, però may de cap n'ha sortit, fins que ja desvanescuda la seva adoració, era sollicitat el seu fervor en una nova forma.

En aquest autor hi ressaltan el decadent y'l místich. El primer ha exercit sobre la joventut francesa una influencia més marcada que'l segón.

Armonicament ab aquestos dos punts de vista, tractem de les seves obres *A rebours*, en el primer concepte, y en el últim de *Là Bas*, *En Route*, *La Catedral*, y *L'Oblat*.

Des Esseintes, el personatge de *A rebours*, es una hermosa figura pera'ls que desprecian lo vulgar y corrent, y aquestos creman incens al seu voltant.

Des Esseintes, que segons algú está inspirat en el comte Robert de Montesquiou, es l'enemich de la Naturalesa, que gosa entregantse en brassos de lo artificios y's correspon ab les aficions literaries de tal manera que, pera ell, es un geni insigne'l més entregat a la ficció, l'adversari més implacable de lo natural.

Certament, lo que busca Des Esseintes no es altra cosa que passar la vida divertintse. Y troba especial plaer lo mateix ab paraules que li sonan d'una manera extranya y musical, que ab ensonmis malaltissos, ab exquisits licors y ab delicats aromas.

Hi ha qui creu que Huysmans volgué satirisar a la joventut decadent, y al últim ha sigut aquesta de totes les seves obres la que li ha proporcionat més adeptes. No pas pochs literats consideren a Des Esseintes com a un mestre. Li tenen una mena d'adoració tots els enervats per una vida falsa y per la gran diversitat de creencies relligioses y doctrines literaries que's professan a París.

Aquest extrem ha produït ab les seves crueses el baix naturalisme.

En Huysmans hi predomina'l caràcter místich.

Là Bas fa pensar en un treball ingrat d'investigació pels arxius y de observació per les capelles parisenques. Tant l'ocultisme dels temps mitjos com les complicades cerimònies dels ocultistas d'are, prenen calor y vida en les pàgines d'aquesta producció. Sembla talment que Huysmans hagi viscut en la intimitat dels satànichs moderns.

La segona part de *Là Bas*, *En Route*, representa un treball tan gran com l'anterior. Totes les costums del clero, tota la seva existencia, les pràctiques dels cenobis, els ritos eclesiàstichs y, ultimament, els místichs dels temps passats han sigut examinats minuciosament per Huysmans.

La Catedral es el títol de la tercera part. La conversió de Durtal, aquell home tan generalisat en el nostre temps, d'una ànima intranquila y martiritzada, va desenrotllantse mercès a la influencia dels temples ogivals de França.

En aquesta obra s'hi manifesta en tota sa plenitud la manera de crear de Huysmans. Tot es anímich, tot se realisa en l'interior del mateix Durtal. Aquest se'n va a Chartres ahont hi te un amich, el prelat. El seu cor intranquil sofreix un cambi complert en la pau de la ciutat de provincia, ja que allí les magnificències mundanals hi ressonan molt feblement; la industria no ofereix l'espectacle dels tallers grandiosos, de les llegendes d'obrers maleidors que van a guanyars'hi la vida, del soroll aixordador de les maquines. Durtal gosa ab aquella calma. Va a veure la catedral, admirable construcció d'estil gòtic y les arts cristianes deixen al seu esperit fonament impressionat. Y medita, y's deixa portar ab delectansa pels arrabataments celestials. S'acosta la conversió. En *La Catedral* s'hi troba tractat el simbolisme dels matisos

usats pels pintors de la *Etat Mitjana*. Cada color representa una idea, un efecte; el vermell, amor, misericòrdia o afligiment; el blanch, ignocència.

En *L'Oblat*, la quarta part, Durtal, francament convertit, pren aygua beneyta y entra en la casa del Nazaré.

Honor al artista incansable y sincer, donchs d'ell se podrà dir que ajudà als que caminan cap a la ciutat de la Bellesa.

FRANCISCO FERRER Y RODA.

Alumne de la Facultat de Filologia y Lletres.

PRECAUCIONS INDIVIDUALS CONTRA'L PALUDISME

Està avuy plenament demostrat que'ls gèrmens productors d'aqueixa malaltia, que anys endarrera s'averiguà que vivien en la sanch, passen a aquesta per les picadures d'una classe de mosquits que empleant la seva trompa, xuclan la sanch infectada del home malalt, y després d'un quant temps inoculan ab la saliva'ls seus gèrmens (hemospòrits) en l'home sà. Es a dir, que un home sà contrau les calentures perque un mosquit les trasmet d'un altre home ja malalt.

Are donchs: sapiguent la manera com s'adquireix el paludisme, se pot viure en llocs molt palúdichs sense sufrir la malaltia, prenent les precaucions que d'aquest coneixement se desprenen.

No tots els mosquits produeixen aquesta infecció; els que ho fan son els del gènere anomenat «anofeles», que's diferencian d'altres mosquits inofensius, els «culex» perque tenen el cos més esbelt y prim, el cap petit, les potes llargues y primes y les ales tacades. Els «culex», al revés, tenen el cos y'l cap grossos, les potes curtes y grosses y les ales netes. Hi há una altra diferencia més apreciable entre abdós gèneros de mosquits: la de que quan l'inofensiu se posa a la paret ho fa ab el cos paralero al seu plà,

mentres que'l perjudicial ho fa perpendicularment a la mateix paret com si la volgués foradar.

Aquestos mosquits se crien en les aygues estancades; se presentan en abundancia pels messos calurosos, y al arribar als de Setembre y Octubre s'amagan per les cases, més aviat com més baixa es la temperatura de la localitat; buscan en els estables, corrals... aixopluch pera l'hivern y durant aquest ultim temps no pican.

Convé perseguirlos, sense diferenciar varietats de mosquits, secant els dipòsits d'aygues estancades, essent de més utilitat al hivern la seva extinció, avans de que les famelles se multipliquin ab les seves prodigioses reproduccions; y quan no's puguin secar les llacunes, extenent per la superficie finíssimes capes de petroli, oli d'olives o qualsevol substancia que'ls mati, com el keroseno (una unsa per cada quinze peus quadrats). Aquestes substancies deuen renovar-se cada setmana, perque aquest es el temps que les larves están per desenrotllarse, y ademés deu tirarse cal viva en les vores fangoses dels dipòsits.

S'evitarà la estada en els llocs perillosos del camp al matí fins bastant temps després d'haver sortit el sol y a la tarde a l'hora de pondres, perque ab preferencia pican de bon matí y al cap-vespre; per més que ho fan també de nit y durant el día, en llocs que tingan la temperatura y la llum propies d'aquells crepuscles.

Se privará ab xarxes espesses de fil-ferro la entrada dels mosquits en les habitacions; se procurarà la seva expulsió y extinció ab substancies oloroses: trementina, alcanfor... y se'ls aixafará ab cossos que no sian les mans, donchs això es perjudicial.

Se favorirá la expulsió dels mosquits de les habitacions, y la seva mort, ab els fums procedents de la combustió del tabaco, els colors d'anilina (especialment

el del *larvicida*), flors tancades de crisantemes, arrel de valeriana..., cremant aquestes substàncies en les primeres hores de la nit.

Se posarà en els llits mosqueters forts y que sían foradats, procurant fer fugir els mosquits que s'hi fiquessin, agafant-los ab gots untats d'oli, y subgectant els mosqueters per la part inferior entre'ls matalassos pera deixarlos ben tancats.

S'untarà ab substàncies greixoses y les oloroses ja esmentades les parts descuertes del cos.

Si a aquestes precaucions s'hi afegeixen les de traslladar els primers atacats de calentura ahont no hi hagi mosquits que'ls xuclin, y prenen cada día els que están bons, quan s'ha presentat la malaltia, un decígram de sulfat de quinina o un milígram d'àcid arseniós, se pot tenir la seguretat de que's reduirà considerablement el número d'atacats y la higiene individual haurà oposat lo que més racionalment pot oposarse avuy a la propagació d'aquesta malaltia.

(De una circular publicada per la *Dirección general de Sanidad*)

NOVES

Com ja férem en nostre número passat, preguem a aquells de nostres subscriptors de Barcelona que vagin a passar la temporada d'istiu fora de la capital, se serveixin donar avis del nou adrés a la Redacció d'aquest Butlletí (Canuda, 4, principal), pera que pugan rebre'ls números corresponents, quin servey d'envió farà alla ahont siga nostra Administració sense augment de cap mena en el preu d'abonament.

Una nombrosa representació de la redacció de UNIVERSITAT CATALANA asistí a la Assamblea catalanista reunida a Tarrassa durant els dies 26 y 27 del mes passat. En la impossibilitat de ressenyar els importants actes de la Assamblea y ab ocasió de la seva publicació, aquest modest Butlletí escolar se complau en en-

dreçar una vegada més la seva ferventa adhesió a la *Unió Catalanista*, aplech de bons fills de Catalunya que lluytan per la dignitat de la seva patria.

La *Unió Catalanista* està organisant diferents *meetings* de propaganda que tindran lloch respectivament a Mataró y altre a Rubí els dies 23 y 24 del present mes.

Han obtingut en aquesta Universitat el grau de Llicenciat en Medicina y Cirurgia, en Jaume Nonell y Camp, en Fidel Castells y Marimón, ex-alumne intern del Hospital de Santa Creu, en Joseph Vilumara y Farmés, alumne intern del mateix Hospital, y en Ricart Portella y Torruella, també alumne intern y col·laborador d'aquest Butlletí.

Notables baix tots conceptes han sigut les tres sessions donades en el local del «Cinematògrafo X» en els dies 2, 6 y 9 del corrent, y en les que s'han presentat en projecció lluminosa un innumerable seguit de vistes fotogràfiques de Catalunya, obtingudes per don Frederich Bordas y exposades en el Colegi de Sant Jordi que dirigeix nostre amich, el ferm catalanista don Francesch Flos y Calcat. En les esmentades exhibicions hi havia que admirar, junt ab la hermosura dels llochs representats, lo ben deixat de les fotografies, que son d'un detall admirable.

Ab motiu d'aquestes notables exhibicions, ens cal felicitar lo mateix al senyor Bordas que al incansable propagandista de la ensenyança catalana, en Flos y Calcat, qui ab el seu Colegi de Sant Jordi està realisant una de les obres més patriòtiques que pot realisar tot bon fill de Catalunya.

La notable Exposició de fotografies instal·lada en el «Colegi de Sant Jordi» se cloqué el diumenge dia 16 ab una bonica sessió en que'ls alumnes del Colegi cantaren diferents cants escolars y algunes cançons populars, y recitaren molt encertadament algunes poesies. Han cridat poderosament la atenció dels visitants de la Exposició dos grandiosos mapas de Catalunya y del pla de Barcelona, ideats

y executats pel director senyor Flos, y que proban una vegada més la bondat del seu enginyós sistema pera la ensenyança de la Geografia.

El diumenge, dia 2 del mes corrent, en el Colegi de la Mare de Deu de Montserrat, que dirigeix donya Aurora Torner de Torra, s'hi celebrà una festa dedicada a la Patrona de Catalunya. Totes les composicions cantades y recitades per les alumnes eran catalanes, com catalana es també, pera bé de la nostra terra, la ensenyança que allí's dona.

Ens participa un amich nostre que per casualitat assistí als exàmens que no fa molts dias van celebrarse en una escola pública d'aquesta ciutat, que s'extranyà moltíssim al veure que, alumnes que quedaren admirablement, fossen postergats quan se llegiren les propostes pera'ls premis.

Preguntada per persona interessada la causa de dita anomalia al professor, va contestar que en son col·legi hi há la costum de donar els primers premis, no als alumnes més aplicats, sinó als més antichs.

Com que això, encare que pogués servir de atenuant, que no ho es, resulta inexacte, ja que's concediren alguns de dits premis a alumnes que fa poch temps concorren a dita escola, volgué nostre amich esbrinar la veritat, y resulta que tots els noys guanyadors dels primers premis, excepte un que de tant en tant fa algún regalet al mestre, assisteixen a les classes extraordinaries que aquest professor té establertes pera'ls alumnes que pagan una cuota que, per lo crescuda, no está consignada en els preus que te reglamentats l'Ajuntament.

Senyor Amat: ¿Es aixís com s'estimula a la canalla al estudi?

Es molt notable l'èxit obtingut per la publicació del *Cançoner popular* que dirigeix nostre amich el popular folklorista en Aureli Campany, y quins beneficis se destinen en part a la *Unió Catalanista*. Fins ara van publicades les cançons *Lo cant dels aucells*, *Sant Ramón*, una variant del mateix *Cant dels aucells*, *La pastoreta*, *L'hostal de la peyra* y *Lo*

testament de n'Amelia, ab dibuixos dels artistes senyors Comas, Hoyos, Torent, Graner y Lapeyra.

Ha sortit el número primer de la *Revista de la Bibliografia Catalana* que's publica a «L'Avenç».

Hem rebut el llibre de versos publicat pel jove escriptor, en Antón Busquets y Punset ab el títol *Ventijols de Guilleria*, y del que procurarem ocuparnos en nostre número vinent.

DISPOSICIONS OFICIALS.

Un número de la *Gaceta* del mes passat publica una circular del ministeri de Instrucció Pública, contenint les següents disposicions sobre higiene escolar:

1.ª Els exercicis de gimnàstica se verificaran en local obert, en l'edifici del Institut, y necessàriament a la tarde, segons se disposa en l'article sisè del real decret vigent de 20 de Juliol de 1900.

2.ª El Jardí Botànich, aixís com els patis dels Instituts, s'obriran pera esbarjo dels estudiants, encomanant la seva guardia en primer lloch a la cultura dels mateixos, y procurant per medi d'empleats subalterns, la correcció de faltes, si fos necessari. Pera dur a la pràctica aquesta disposició, se posaran en comunicació immediatament els Jardins Botànichs ab els edificis ahont no tinguessin tals condicions, proveint a aquells dels corresponents banchs.

3.ª En dits jardins o patis oberts s'hi instal·laran els inodors necessaris, proveïts dels seus corresponents lavabos, en els locals en que no estiguessin aquestos llochs en condicions de suficient ventilació.

4.ª En atenció a lo disposat en els reglaments vigents dels establiments d'ensenyança, se complirà ab la condició d'aislar per complert els Instituts de les Universitats o altres establiments docents, sempre que no estiguessin en diferent edifici.

5.ª Mentres subsisteixin els exàmens orals, els alumnes els verificaran asseguts, segons marcan les recomanacions pedagògiques.